

Etatsstyring 2013 – Tilbakemeldinger til Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Tilbakemelding på profil, prioriteringer, ambisjoner og utfordringer

Universiteter og høyskoler med en tydelig profil er viktig for kvaliteten i høyere utdanning og forskning. Strategier og tiltak som styrker profil og egenart vil bidra til robuste fagmiljøer og en mangfoldig sektor.

Departementet viser til universitetets virksomhetsmål og styringsparametre for 2013 i *Rapport og planer (2012-2013)*. Vi ser at universitetet har videreutviklet målstrukturen etter departementets tilbakemeldinger i fjorårets etatsstyringsmøte.

NTNU har en teknisk-naturvitenskapelig hovedprofil som fremgår av universitetets navn, samtidig som det også er et breddeuniversitet. Departementet leser av målstrukturen at universitetet skal satse videre på muliggjørende teknologier og vise hvordan NTNU kan bidra til å løse nasjonale og globale problemer. Innovasjon, entreprenørskap og eksterne relasjoner skal styrkes. Virksomhetsmålene for universitetsmuseet viser internasjonale ambisjoner og vektlegger forskning. Departementet ber styret vurdere om internasjonale ambisjoner bør komme frem i flere av virksomhetsmålene.

Det fremgår av virksomhetsmålene at universitetet vil definere nye tematiske overgripende satsinger og ha en tydelig profil på studieprogramporteføljen. Departementet merker seg at universitetet arbeider med beslutningsgrunnlaget for dette, med sikte på å få vedtatt prioriteringer, tiltak og ambisjonsnivå på lengre sikt. Departementet ser frem til å lese om dette i *Rapport og planer* neste år og oppfordrer universitetet til å synliggjøre de tematiske satsingene i virksomhetsmålene.

Departementet viser til universitetets risikovurderinger i *Rapport og planer*, og ønsker at universitetet er tydeligere på hva som er de viktigste utfordringene.

Departementet vil ha etatsstyringsmøte med universitetet i 2014. I dette møtet ønsker departementet å ha en strategisk dialog med styret om universitetets utvikling. Sentrale punkter vil være profil og ambisjoner, strategiske prioriteringer og utfordringer, sett i lys av nasjonale mål og prioriteringer og universitetets resultater og rammebetingelser. Videre utvikling av målstrukturen for universitetet og bruk av målstrukturen som styringsverktøy, vil være en del av denne dialogen.

I tilstandsrapporten *Høyere utdanning 2013* presenterer departementet en overordnet analyse av virksomhetsmålene til statlige universiteter og høyskoler for 2013. Vi oppfordrer styret til å benytte denne i det videre arbeidet med å utvikle målstrukturen for universitetet.

Tilbakemelding på mål og resultater

Sektormål 1 Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

NTNU rekrutterer godt og tilbyr studier som samfunnet har stort behov for, ikke bare innenfor teknologi, men på hele bredden av utdanningsområder. Det er positivt at NTNU er opptatt av å rekruttere gode studenter og at det er utarbeidet en egen indikator for dette.

Studentenes gjennomføring av studiene er fortsatt en utfordring for universitetet. DBH-tallene viser særlig svak gjennomføring på bachelornivå. Departementet er klar over at mange studenter går videre til masterstudier uten å ta ut bachelorgraden og at de derfor ikke fanges opp av rapporteringen. Departementet forventer at NTNU fortsetter å arbeide systematisk for å synliggjøre den reelle gjennomføringen i alle studiene.

Universitetet har arbeidet systematisk med innføring av kvalifikasjonsrammeverket det siste året, og departementet har merket seg at første fase i implementeringen er gjennomført. NTNUs vektlegging av at kandidatene som uteksamineres er universitetets viktigste formidlere av kunnskap, er meget positivt.

NOKUT gjennomførte høsten 2012 en evaluering av systemet for kvalitetssikring av utdanningene ved NTNU. Konklusjonen om at systemet har vesentlige mangler, er meget alvorlig. NTNU er gitt en frist på seks måneder til å videreutvikle systemet og institusjonens aktive bruk av det. Departementet forutsetter at NTNU prioriterer dette arbeidet med sikte på å følge opp NOKUTs vedtak innenfor fristen.

Sektormål 2 Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

NTNU har lykket i arbeidet med å øke omfanget på den vitenskapelige publiseringen de siste årene. Departementet oppfordrer universitetet til å fortsette arbeidet med å stimulere til publisering blant ansatte som gjennomgående publiserer lite. Universitetet bør fastsette ambisjonsnivået for den nye strategiperioden.

NTNU fikk god uttelling i den siste tildelingen av sentre for fremragende forskning i Norges forskningsråd. Departementet støtter universitetet i ambisjonen om å ha flere forskningsgrupper på internasjonalt toppnivå i hele sin faglige bredde.

NTNU satte ny rekord i antall uteksaminerte doktorgradskandidater i 2012. Det er bra at universitetet har stor oppmerksomhet på gjennomføring og forebygging mot frafall i doktorgradsutdanningen, og departementet forventer at dette skal bidra til bedre gjennomstrømming. NTNU forventer nedgang i antall kandidater de neste årene, og departementet understreker at NTNU fortsatt må holde omfanget oppe på antall doktorgradsavtaler og stipendiatstillinger finansiert innenfor egen ramme.

NTNU lykkes på flere kvalitetsindikatorer, men rapporteringen viser likevel at NTNU fortsatt har et stykke igjen før egne forskningsambisjoner er innfridd. Ekstern forskningsfinansiering

kan forbedres, særlig den fra EU. Departementet registrerer at universitetet prioriterer tiltak på området i 2013 og forventer at universitetet har høy oppmerksomhet rettet mot ekstern forskningsfinansiering fra nasjonale og internasjonale kilder de neste årene.

Kunstnerisk utviklingsarbeid er et prioritert område. Departementet ser fram til resultatene av universitetets arbeid med å utvikle interne kvalitetskriterier på dette området i 2013.

Sektormål 3 Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

Resultatrapporteringen viser at NTNU arbeider godt med allmennrettet forskningsformidling. Departementet oppfordrer universitetet til fortsatt å ha høye ambisjoner på dette området og støtter NTNU i at det er viktig å bli mer synlig internasjonalt.

NTNU har etablert råd for samarbeid med næringslivet (RSA). Styret har vedtatt sammensetning og overordnet mandat, og første møte er planlagt høsten 2013. Departementet mener at dette har tatt for lang tid. Rapportering neste år bør vise hvordan rådet bidrar til utviklingen av universitetets utdannings- og FoU-portefølje og universitets arbeid med å utføre samfunnsoppdraget sitt.

NTNU arbeider godt med næringsrelevant forskning i samarbeid med SINTEF og med å kommersialisere forretningsideer. Antall registrerte forretningsideer øker, men departementet oppfordrer universitetet til å ha et høyere ambisjonsnivå for kommersialiseringer enn det som er tilfellet for 2013.

Resultatrapporteringen viser at NTNU ligger høyere enn de andre universitetene når det gjelder andelen inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom EU og NFR. Ambisjonsnivået for 2013 var stabilitet, men trenden er fallende. Departementet minner om at BOA er en nasjonal styringsparameter og etterlyser større ambisjoner på området.

Som del av arbeidet med fleksible utdanning, er NTNU Norges første universitet som gjør deler av undervisningen tilgjengelig gjennom NTNU open Video, iTunes U og YouTube Edu. Både studenter som følger ordinær undervisning, og studenter med behov for spesiell tilrettelegging, kan benytte seg av dette. Fleksibel læring vil ventelig få økt oppmerksomhet i tida framover og departementet vil derfor følge utviklingen på NTNU med interesse.

Sektormål 4 Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

Det fremgår av *Rapport og planer* at styret vurderer økonomien som robust og at det er god kontroll. Departementet ser positivt på at universitetet vil arbeide for bedre sammenheng mellom ressursallokering og de langsiktige målene.

Universitetet har innført enhetlig modell med ansatt instituttledere og rapporterer at det har vært arbeidet med styrking av ledelse på alle plan. Det er positivt at universitetet vektlegger ledelse og at dette er synliggjort gjennom virksomhetsmål.

Departementet har satt i gang en konseptvalgsutredning for NTNUs videre campusutvikling. For å få til en god utredning er det viktig at universitetet bidrar aktivt, og derfor er det meget positivt at NTNU har prioritert ressurser til dette arbeidet.

Sektormål 5 Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet skal bygge opp, drive og vedlikeholde museum med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum.

NTNU har ambisjoner om at de vitenskapelige samlingene og langtidsseriene skal benyttes aktivt i forskningen. Det er positivt at universitetet nå utarbeider en konkret forskningsstrategisk handlingsplan 2013–2014 for universitetsmuseet. Universitetets sikrings- og bevaringsarbeid ved samlingene må fortsette.

Vitenskapsmuseet gjør et godt arbeid med temautstillinger, som får stor oppmerksomhet og har mange besøkende. Museet bruker egne samlinger og langtidsserier i forskningen, og det er en økning i andelen publikasjoner som bygger på dette materialet.

Øvrige tilbakemeldinger

Midlertidighet

Det er fortsatt et mål for Regjeringen å redusere andelen midlertidig tilsatte i universitets- og høyskolesektoren, jf. bl.a. Meld. St. 18 (2012-13) Lange linjer – kunnskap gir muligheter. De nye tallene for 2012 viser at midlertidigheten ved NTNU er lavere enn ved mange andre universiteter. Det er positivt at institusjonen har tatt tak for å gjøre noe med utfordringen. Fortsatt oppmerksomhet mot midlertidighet er nødvendig for å holde midlertidigheten lav, eventuelt redusere den ytterligere.

Likestilling

NTNU har en positiv utvikling i andel kvinner i professorstillinger, men DBH-tallene viser at det ikke er kvinner i dosentstillinger ved universitetet. Universitetet må fortsatt ha oppmerksomhet på likestillingsarbeidet og hvordan kvinneandelen i toppstillinger kan økes.

Likestillingsloven pålegger alle offentlige virksomheter å jobbe aktivt for likestilling og å rapportere om den faktiske tilstanden på dette området. Likestillingsombudet har tatt opp mangelfull rapportering på likestilling i universitets- og høyskolesektoren. Styret har ansvar for at institusjonen redegjør for den faktiske likestillingssituasjonen ved institusjonen og sin innsats for likestilling i henhold til lovgivers krav i Rapport og planer. UHR har utarbeidet en veileder for rapportering. Styret må vurdere om det er behov for eterrapportering for 2012 i hht. disse kravene.

Arbeidstid og bierverv

Kunnskapsdepartementet legger til grunn at det viktig og ønskelig at ansatte ved universiteter og høyskoler kan ha bistillinger og bierverv. Det er imidlertid nødvendig at bistillinger og eierinteresser ikke kommer i konflikt med hovedstillingen, slik at tilliten til ansattes uavhengighet kan svekkes. Institusjonene må vurdere om det i tillegg til etiske retningslinjer er nødvendig å etablere egne retningslinjer og oversikter over sidegjøremål.